

Љубица Арсић

САЛОМА

Када сам касније о томе размишљао, на станици, у трамвају, приљубљен целом дужином тела уз неку непознату жену, чинило ми се да се све то никад није ни догодило. Као што иначе прошлост изгледа кад се човек из ње пробуди. Остаје само нечији разуздан смех згрчен попут обарене кајсије на дну тек отворене конзерве, лица која се као коцке леда полако отапају у чаши. Али звоњење телефона оне касне ноћи још увек је стварно. Чујем га, додуше све слабије, понекад усред немуштог сна у којем је то једини звук, док ходам уназад кроз време, са руком испруженом према телефону који ће ми подарити дане среће и немира. И то баш кад је почињало пролеће са бумбаром запетљаним у жуте чипке папрати тамо доле, у циганском дворишту које се види са мог прозора.

Неко је преко дворишта вукао гајбе са празним пивским флашама, млади Циганин ваљда, који је из свег гласа псовао куче. За сунчаних дана сви су излазили напоље да задигнутих ногавица или потпуно голуждрави гацају по блатним барицама, док је Циганка шмрком прала црвени ћилим, док им је гласно говорила показујући на сунце па на транзистор око којег би се наједном сви окупили. Те ноћи блеснуо би изненада сев отворених врата одакле је истрчала црвена завеса, или је то била црвена светлост која је гурала Цигане према кучету. Тада је зазвонио телефон.

Пустио сам га да мало звони па сам безвољно пошао да се јавим претпостављајући да је то сигурно Биби, бивша Биби којој сам узалуд поклатио толике месеце пажње и разумевања. Била је опседнута модом, била је млитава, била је на један типично женски начин анђеоска и прилично глупа на много других. А ја прилично усамљен и због тога престрашен, сулуд усред пожуде коју је брзо смирила својим брисуцањем прашине недељом пре подне, слагањем мајица под конач и мило изговореним саветима шта треба да урадим кад се касно вратим из позоришта у којем сам радио као шаптач, како да једем а да не угрозим варење, коме да верујем, како да одржим присуство духа које сам понекад пред представу губио. Живот без Биби, признајем, опет је имао смисла мада је њен дух опремљен мајчинском бригом и уредношћу још увек летуцао око мене, подсећајући ме попут тесних гаћа, када се превише узјогуним. Повремено је телефонирао пошто бих дошао са представе, тек да ми каже како брине за мене, јер је живот подмукао, а ја сам право наивно дериште које се смуца по буџама не марећи за шиљак, да ли ми нешто треба, остаћемо, наравно, пријатељи. Завршавао сам те ретке разговоре питајући за маму и лекове, сладећи се као последњи мушки садиста да је Биби изненада ослепела и оглувела па сам јој снагом неземаљске воље слао њено астрално тело које ми је по тераси распремало старе тегле, да одлепрша мало и до њеног стана и да је под руку одведе до купатила.

Најзад сам подигао слушалицу из које је непознат женски глас рекао: – Знала сам да не спавате, да као и ја волите ноћ. – Да – одговорио сам, а то је могло да значи свашта, да волим ноћ, да чекам шта ће ми следеће рећи, да сам изненађен питомошћу гласа и да ниједно од овога нећу рећи пуштајући да кроз мој дах до ње дође све што сам у тренутку помислио. – Сигурно сте погрешили, на шта ми она одговори да никад не грешите, додајући да је сада у нашим прозорима пун Месеца, што је било потпуно тачно. У мом је као шпанска снајка добио мараму од завесе, а још ми рече да она тада не може да спава. Видела је и мој осветљен прозор, што ме је натерало да зграбим телефон и притрчим прозору, успут срушивши сталак са новинама не бих ли открио одакле ме зове. Из њеног стана, дакле, види се мој прозор. Нека безлична светла, далеке рупе избушеног неба тињале су кроз мрак. Уосталом, она је могла да зове из мрачне собе. – Па само тако, да вас чујем – рекла је нежно и тихо, и спустила слушалицу док сам ја у сигнал муцао нешто о њеном имену.

Дешавало ми се да, враћајући се кући, седнем на неку клупу умрљану кречом голубијих гованаца, погрбим се и лактовима ослоним о колена. Усред звучне халуцинације коју сам први пут доживео на завршној години музичке школе, чуо бих како читав свет пријатно бруји кроз простор, како буче далеки градови и таласи, како телеграфске

жице трепере улазећи као fine бургије у мој слух који би истински почињао да раздваја и разликује све те звуке. Чуо сам соптање возова и скрипу точкова, затим гласове путника који су се смејали и кашљали, шушкетање новина у њиховим рукама, точење воде у приручном лавабоу, све то затим скупљено и укроћено у једну велику лопту, велики хук који би се ваљао по мени, распадајући се у откуцаје срца и мог ручног сата.

Тако ме је те ноћи, потпуно разбуђеног, растурало по изгужваном кревету зујање узнемирене кошнице, које је утицало на живце, јер сам усред несанице почео да осећам неку грозницу проузроковану можда недељном напетостју, али и непознатим женским гласом, који је некако долазио споља, онако како сам и сам посматрао свет, са стране, нервирајући се због неспособности да се ни у шта озбиљно не укључујем.

Пред зору погасише се ватре пакла које су ми прљиле длаци на рукама и ногама па сам се сваки час чешкао, покушавајући да помирим јастук и леђа, чаршав и стопала, уснувши кроз хаотични дремеж рајски путељак који ме одведе до кишног јутра.

Следеће ноћи опет је звала. Њен глас је мало промукло зацврктао: – Како је, шаптачу, што ме је у трену потпуно оборило с ногу па сам је упитао одакле зна да сам суфлер у позоришту, а она је одговорила да се неке ствари једноставно подразумевају, нагло прешавши на причу о влажним крпама у ваздуху због којих се у пролеће тешко дише. А ви, како ви, кад је после кише све топлије, и кад се има утисак да се, нарочито у тами, неподношљиво ништа не дешава. Предложио сам јој да се нађемо у кафићу *Агаћо*, који је радио целу ноћ, попијемо пиће и лепо се испричамо. – Да би људи разменили мало пажње – рекла је – није потребно да се икад виде.

После трећег разговора знао сам да има глас савршене жене. Ни дебела ни мршава, са довољно облина да човек благослови дар пипања што му је подарила природа. По заразном смеху замишљао сам њене покрете. Препознавао сам и њено ћутање и по њему замишљао њене очи. Зелене, сетне. Запамтио сам њен глас и по њему замишљао њену нежност. А када ми је на телефонској секретарици оставила поруку: Американци праве кока-колу, Јапанци гаје бонсаи, а ви? Лептир се претвара у пољубац, знао сам да сам се заљубио.

Сва наша следећа ђаскања, њено мазно *ја како је вечерас*, на које бих се распричао страхујући као Шехерезада да ће крај разговора за мене бити свилен гајтан, ноћна мора што попут пљуска бубоња по крову или продорни врисак мачака, све ме је то одвлачило све даље и даље од стварног тела или лица. Приближавао сам се њеном гласу нагоном слепца који пипа у мраку, али чује све оно што иначе не може да се чује: њену женственост и потребу да ме усређи, чак њену верност.

Једном ми је, пошто сам се распричао о свету препуном zgodних мушкараца, рекла: Али ви сте најлепши! Признајем, добио сам крила, али сам се и уплашио, јер схватих да она не само да зна како изгледам већ ме можда и сасвим безбедно проучава док се ја лагодно крећем као да сам сам на свету.

Одлучио сам да је пронађем, али одакле побогу да почнем? Слушајући музику која ме је опуштала, размишљао сам како је други људи примају. Са Менделсоном су као код куће, Албинони их чини племенитим, уз Брамса се осећају уметнички јер замишљају да његову музику не може свако да разуме, па онда јасан Штраус и *Дон Жуан* са мелодијцама које могу да звиждукају ваљајући их по устима као предјело. А онда главно јело, велика Бетовенова вибрацијска масажа, први тактови *Пејџе* увек би ме лупили за врат као лопата, тако код овог генијалног глуваћа судбина грува на врата. Паде ми наједном на памет да онај љупки глас можда припада некој од певачица опере у којој сам радио. Сигурно да је тако, јер је, надахнуто се сетих, пун нежних зеленкастих прелаза једва приметне назалне чулности, прошаран ружичастим жилицама, податан као музика од дна до врха.

Травијата је одмах отпала, била је толико штркљаста да смо је у позоришту прозвали Банана. Можда Кармен са великим крупним очима, и још већим сисама и набубрелим чулним устима намазаним дречаво црвеним кармином који је редовно прелазио ивице. Некако превише директна, јер са њом мушкарац искључиво мисли на кревет. Превише јефтина, са оперским сузама које су биле сувише крупне, али текле су преспоро. Ходала је позоришним ходницима не додирујући под и не примећујући никога, гледала је из неког другог доба у којем су знали све о њеном таленту, неодредивог и далеког или свакако неког доба које је претходило открићу дезодоранса. Можда је то због оне поруке о Јапанцима била Ђо Ђо Сан алабастерског тена и загоњетног осмеха. Али је и она убрзо стављена ван сумње после једне пробе, када смо заједно седели у позоришном клубу, где је она као врхунац животне авантуре, узбуђеним гласом овчице причала мађарском тенору како је једном на мору, због своје стидљивости, морала двапут да вечера. Остале су имале распукнуте гласове, растурене лажним аплаузима и полупразним партером, оркестром који се уместо свирања отресао као покисла кокош. Једва су их некако сакупљале, те своје гласове, пред представу пришивале по шавовима, бојећи се оних грозоморних цепања, која су поред срамне голотиње значила и крај каријере.

Проводио сам једно од толико сличних вечери у позоришном бифеу где бих после представе попио два-три прићенцета којима сам спирао из грла прашину кулиса, лажњаке од осмеха и клицања, што су их тако раскалашно делили публици са сцене. Исте чаше што звецка-

ју, знојави глумци који дерњавом покушавају да окају свој јад, глумице чији су предњи зуби почели опасно да се размичу, њихова већ збабана кокетерија можда је у овој пометњи од алкохола и дима некако деловала, на уличном сунцу није вредела ни пишљива боба. Наравно, и келнер запањујуће послован и присебан, без трунке одушевљења брисао је чаше и точио пиће гестовима надменог створа који не жели да учествује у општем лудилу. Тимарио је попут коњушара ждребицу за свог господара. На столици поред стуба седео је усамљени баритон, гладио своју црну офарбану браду и зулуфе, довикивао нешто онима који улазе и излазе.

Одједном се све од мене удаљило. Као да је цео приказ неко полио сурутком. Приметих како ме келнер и глумци гледају испод ока чудећи се што се већ пола сата не померам. Имао сам у том трену потпуног застакљења ону ретку али тако лудидну слику стварности која се изоштрава у блеску свести, у севу кад све ствари изгледају јасне и откривене иза тешке сомотне завесе.

Све је намах заћутало. Чаша се зауставила у ваздуху. Глава клонула према рамену. У руци је горела шибица кад сам усред тог неземаљског ћутања чуо реченицу која као да је баш за мене била смишљена. – Шта у ствари волите да попијете? Та реченица сада није важна нити ће у бунилу реченица којима ће ме жене засипати икада бити, али сам је запамтио од речи до речи. То је био њен глас. Долазио је иза леђа па још мало са стране, али ми је улазио право у уво, готово као преко телефона. Када сам се окренуо, видех је како стоји поред високе барске столице. Управо тако сам је и замишљао. Упитах се у срећној збуњености како се пре нисам досетио да онај глас припада младој Саломи, сопрану школованом у иностранству, која је тако заносно гацкала по локви позоришне крви, носећи на тањиру одсечену главу Јована Крститеља. – Ја частим – рече ми док се пела на високу барску столицу – и хвала вам што сте ми баш на оном месту притекли у помоћ. Иродијада ме деконцентрише, мисли да је опера писана само због ње. У сваком случају – погледала ме је најдивнијим очима на свету – све је испало добро.

Те ноћи позвала ме је телефоном правећи се као да се нисмо срели у позоришном бифеу. Недовршене и нејасне реченице праћакале су се као рибе у мрежи. Салома, девојко, бићеш моја, понављао сам као луцпрда, још мало па си ту, поред мене, још само мало. А дотле? Спора механика седења за кафанским столовима док је опрезно узимам за руку што се једва опире и у почетку не одговара на стисак, онда се, обневидела рука, предаје и ја је не пуштам од себе. Идемо у бископе и волимо заједничке глумце. Читамо исте књиге. Због ње проучавам Великићев *Случај Бремен*, који је тада у моди и целе вечери, припит, трабуњам о различитим нивоима које писац уграђује у своје

ликове. Поклањам јој китице цвећа и дуго је љубим у уста покушавајући да руку заклоњену столњаком увучем што дубље међу њене благо размакнуте ноге, на зграђавање неке госпође поред нас, чија је трострука ниска бисера подрхтавала од узбуђења на огромном деколтеу. Никад је нисам упитао зашто је баш мене изабрала. Знао сам да тихој Саломи која ми се, благо ме гуркајући, све више приближавала, одговарају подрумска бића која су, као ја, шапутала тамо негде из мрака. Саломо, Саломето, мрмљао сам одлазећи у ве-це да умивањем ублажим напетост, али сам само кастрацијом могао да се ослободим њеног лика, који је затворених очију и отворених уста учествовао у страшним призорима блудничења при чему ми је рука брзо малаксавала па сам из клозета излазио постиђен као какав неотесани балавандер.

Ноћни позиви од оне вечери када смо у позоришном бифеу попили наше прво пиће, проредили су се и на крају потпуно престали.

У почетку, када бих је допратио до куће, у мрачном хаустору допуштала ми је одмерене пољупце и лабаве загрљаје. Из све снаге се трудила да прикрије клонулост, беспомоћност која би је обузела у миловању када је почињала да дрхти у мојим рукама пре него што би ме благо одгурнула, тихо ме опомињући да још није спремна. Једном се надланицом очешала о затегнути предњи део мојих панталона и нагло тргла руку, удаљивши се цела од мене. – Надам се да се ниси повредила – нашалио сам се док је она, дурећи се, заћутала па се тобоже хладно поздравила и отрчала до лифта. Али зато су следеће вечери биле прави вртлог пољубаца и драшкања које је изводила на тренутке тако вешто као жена којој нису страна танана задовољства. Благо га је, да ме рајсфершлусом не повреди, вадила из шлица и онако надигнутог узимала у руку као да превија птичицу испалу из гнезда. Трљала га је између дланова, припаљивала кременом ватру усред пуне индијанске ноћи. Доњи пулсеви су куцали, она је нешто мрмљала или је певушила, стискајући га препуњеног задовољством да бих у тим хаусторским оргијама пожелео да јој избушим рупу на струку и ту га излијем.

Био сам сигуран да ће доћи у мој стан онда кад јој будем испричао, тако заувек осигуравши њено поверење, нешто озбиљно и важно за мој живот.

Беше то једно чудно пијанство. После само неколико чашица ракије вероватно препуне метила, које сам испио на неком веселом испраћају у војску, потпуно сам обневидео закорачивши у пијанство слично лудилу. Ни данас се не сећам како сам дошао до свог кревета, али памтим да сам, лежећи у њему, био потпуно свестан апсолутне садашњости која је подсећала на вечност, оклембешеног тела које је усред те вечности плутало као одломљена даска, љуљушкало се на неким сивим замућеним водама. Мисли су ми попут завоја чврсто стезале главу. Око мог кревета поче неко вијање, фијуци и ковитлаци ле-

деног ваздуха бријали су по образу, увлачили се испод леђа и хладили чаршав, вукли га из све снаге са кревета, затим се тај ваздух церекао, чангрљајући испод кревета металним парицама. Тако сигурно изгледа кад човек луди, помислио сам ужаснут, немоћан да мрднем прстом. Одједном се крај мог узглавља створи прелепи мушкарац глатке бледе пути као у девојке, као купине црних, продорних очију и дуге сребрне косе закачене у спиралну пуњћу. Извадио је из ње шналу и бисерни праменови завијорише иза његових широких, јаких леђа као грива. Не бој се, рече ми, све ће бити добро, а сада спавај, спавај. Затим је легао на саму ивицу кревета, јер ја и даље нисам могао да се померим. Целом дужином осетих његово гипко тело које ме је штитило од хладног ваздуха, његову баршунасту кожу која ме је грејала па се закашљах од миља, сигуран због његове коже и мишића који су додиром пунили моје онемоћало тело новом снагом, те мирно заспах.

Док сам јој ово причао, моја Салома ми се све више приближавала као да ће тако боље разумети све што јој причам. Сијале су тачкице у њеним очима. Зајапурена од слушања, упитала ме је ко је био тај прелепи младић, а ја јој рекох: Анђео. Па затим: Како би било да свратимо до мене на кафу, на шта она, немо пристајући, прва устаде од кафанског стола.

Дуго смо се љубили изнова започињући загрљаје, полуобучени, јер се она благо јогунила заустављајући ми руку која је вазда петљала око блузе, на једвите јаде је бацивши на под између две пруге светлости. Њушкала ми је врат врхом носа желећи ваљда да се увери да баш немам воњ дивље звери, а када бих задобио њено поверење, обухватала би устима врх мог језика и сисала га као дудицу, смејуљећи се, док сам се ја, јечећи од задовољства, спремао на скок. Узаман, јер кад сам је довео у положај иоле подесан за препуштање, већ сам био пренапаљена и због тога јадна олупина. Лежали смо наги у лабавом загрљају. Уснама потражих оно врело удубљење између врата и кључне кости. Тада се она осмели нагло се узбудивши, почела је да ме љуби, да се благо трља о моје бутине због чега ми се вратила снага. Пожурих да се у њу угурам. Дрхтаво ми је шапнула оним њеним посебним гласом: – Молим те, пази да га на време извадиш. А онда се, као да се одједном предомислила, после само неколико жустрих мрдања измигољи и избаци из себе надигнуто створење, усковитлавно и помодрело од навале крви. Покушавши да добијем скромну надокнаду, узех је за руку показујући како да око њега склопи прсте, али ме она замоли да никако не може баш сада да ми то чини. Морао сам на пречац да демонстрирам тај брзоплети и хаотичан чин у којем ми је концентрацију прекидало јурцање Цигана по дворишту и њихово пијано подврискивање, док ме је Салома поматрала са чуђењем и тугом.

Каснији разговор уз неколико попушених цигарета о њеним строгим родитељима који бдију над судбином своје јединице опоменуо ме је да правог сладострашћа и башкарења неће бити све док не упознам њену породицу.

Саломини родитељи, господин и госпођа Кабиљо, становали су на претпоследњем спрату зграде са које се могао видети мој прозор. Манжетне доктора Кабиља сигурно су некад биле чистије, али су пређашњу хигијену надокнађивали достојанствени портрети рабина у китњастим рамовима и сефардске тетке груписане изнад комоде. Оне су у причи маме Кабиљо којом је желела да забашури своје шумадијско порекло, биле прави мајстори лаког умирања. Све мужевљеве тетке умрле су баш на њеним рукама испустивши једно лако диханије слично оном пуф при пућкању финих, миришљавих цигарета. Најстарија чак у авиону који је прелетао Будимпешту.

По том тајанственом јеврејском царству моја драга се кретала као нестварно биће направљено од ваздуха и месечине, умивано слатким белим вином.

На ручку је био и кум Павле, прпошни чикица који је за столом водио главну реч причајући бестрага дугачке вицеове са оним рептилским реченицама типа *и ја онда само шћо му нисам рекао ићак сачекавши да видим шћа ће он да ми каже*, које су биле право мучење слично оном када човек не може да до краја исцеди болну бубуљицу или доврши тек започето силовање прекинуто упадом неког приљезног полицајца.

Док смо ћаскали после завршеног јела, Салома оде у кухињу да скува кафу. Вратила се са великим ружичастим ибриком чија је чудно извијена дршка подсећала на клемпаво уво. Смешкала се док је сипала кафу, давала ми знаке да сам се свима допао храбрећи ме да смелије разгледам ствари по соби. На комоди, између фанатично исликаног керамичког јајета и дрвених кутијица са успаваним лепотицама стајала је породична фотографија, вероватно снимљена на мору. Салома, већ девојчурак, у шорцу и са ушпиценим сисићима седела је на неком зидићу, а поред ње, кум Павле, са руком нехајно положеном на њену голу бутину.

Љубомора ми жустро опали шамар, рука је задрхтала, просух мало кафе на панталоне. Тај матори перверзњак сигурно јој је на плажи утрљавао крему за сунчање по раменима и бутинама, брисао нагле сузе, као случајно руком прелазећи преко њених набуцених сисица, у води би је, гњурајући је, хватао око струка, сакупљао јој косу гумицом увлачећи са врата по који одбегли прамен.

Салома ми је одмах притрчала, трљајући крпом уфлекано место. Нешто из предсобља громогласно залаја и у салон утрча огромна дога која је у балавим чељустима носила непристојно црвену гумену

кост. Животиња ту стварчицу спусти на сред собе, затим дође до мене, подиже предње шапе на моја колена и загледа се у мене проницљивим псећим очима. – Мима те воли, а она је врло строга и избирљива.

Тишина тамног салона, старинске слике са руменим, обнаженим девојкама које су кроз густу шуму ишле на извор са крчагом, месингана менора постављена на највидљивије место у соби, црни велики клавири говорили су ми да је моја драга оно што се једном речју назива личност. Па затим дахтање и исплажен језик те циновске џукеле били су сигуран знак да ће она одсад бити податна и страсна љубавница, без стида који је само замагљивао њену лепоту и одузимао нашој вези оне блиставе тренутке препуштања о којима сам сањао као наивни дечарац, као разјарцани младић, муж у годинама, матори развратник на самрти.

Касно јесење поподне заиграло је на листу палом на симс прозора. Моја Салома отишла је ћеретајући у купатило, а ја сам се после невероватног уживања подстакнутог маштовитим прохтевима још мало излежавао, па сам устао и пришао прозору да по навици разгледам шта се дешава у циганском дворишту. Деца су сунђером трљала куче, Циганин је лежао на буђавом, разбуцаном душеку и, чкиљећи према сунцу, пио пиво кад је телефон зазвонио.

Подигох слушалицу, а телефон је рекао: – Па како је, шаптачу, нисам вас одавно чула. То је био онај глас. Промуцах. – Ни вас није било одавно. – Ах – рече она – породичне неприлике, била сам прилично одсутна. У том тренутку преда мном се појави Салома у мом прешироком пругастом баде мантилу, који јој се обесио о спуштена и прeusка рамена. Бичеви поквашене косе уоквиривали су прилично глушав осмех на обичном лицу које ће ми досађивати од сада па до вечности. Сину ми тада, не знам зашто, слика јеврејског стана Кабиљо којем Салома никако није припадала, осим по дарованом презимену, јер је њен прави отац, онај који ју је направио мами Кабиљо био у ствари кум Павле Поповић.

Већ следеће недеље дао сам отказ у позоришту избегавши да присуствујем призорима са плакањем и унакрсним испитивањем које треба да докаже моју неразборитост.

Још понекад, у гужви спазим њен мантил. Бежим што даље главом без обзира, а он јури за мном, и стиже ме, хвата.